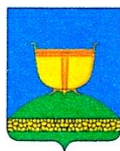


**СОВЕТ ВЫСОКОГОРСКОГО  
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА  
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станция Высокая Гора,  
Высокогорский район, Республика Татарстан, 422700



**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ  
РАЙОН СОВЕТЫ**

Кооперативная ур., 5, Биектау т/ю станциясе поселогы,  
Биектау районы, Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-50, факс: 2-30-86, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

**РЕШЕНИЕ  
2 нче апрель 2021 ел**

**КАРАР  
№ 66**

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы  
Әлдермеш авыл жирлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару  
кагыйдәләрен раслау турында**

Территорияне тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру, шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру тәртибен жайга салу, «Әлдермеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тәртипкә салынган һәм жирдән нәтижәле файдалануны һәм төзелешне тәмин итү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 14 статьясы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә, Әлдермеш авыл жирлегенең 2021 елның 10 февралдәге гавами тыңлаулары нәтижәләре буенча, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советы,

**КАРАР БИРДЕ:**

1. Кушымтада бирелгән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Әлдермеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен расларга.

2. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының рәсми сайтында: <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/> веб-адрес буенча һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы»нда: <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советының жирлекләренең жирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлеге, законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,  
Муниципаль район Башлыгы

Р.Г.Кәлимуллин

Кушымта

Расланган  
Татарстан Республикасы Биектау  
муниципаль районы Советының  
2021 елның 2нче апрель № 66  
Карары белән

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
«ӘЛДЕРМЕШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»  
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕН

## ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

### 1 том

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ,  
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР  
КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

## ЭЧТӘЛЕК

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ .....** Ошибка!  
Закладка не определена.

**КЕРЕШ.....** Ошибка! Закладка не определена.

**I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕН**

**К**

**I У**

**с Л**

**с БЛ**

**ш УА**

**ш ЛН**

статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләрен бозу өчен жаваплылык

**Ошибка! Закладка не определена.**

**II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне**

**II**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

**Ж**

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең элек барлыкка килгән хокук

статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенең башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш

**III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

**III**

Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән

статья. Капиталь төзелеш объекларын рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә

**IV БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә

статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш

кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами

статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт

статья. Капиталь төзелеш объекларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

**IV**

с  
т  
а  
т  
ь  
я

Т  
е  
р  
р  
и  
т  
о  
р  
и  
а  
л  
ь

з  
о  
н  
а  
л  
а  
р

ч  
и  
к  
л  
э  
р  
е

т  
у  
р  
ы  
н  
д  
а

м  
э  
г  
ъ  
л  
ү  
м

## **ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ СОСТАВЫ**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Әлдермеш авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) түбәндәгә составта эшләнгән:

### **1 том**

I кискәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кергү тәртибе

### **2 том**

II кискәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

График материаллар:

<b>№ т/б</b>	<b>Исеме</b>	<b>Масштаб</b>
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III кискәк. Шәһәр төзелешен регламентлары

### **Кушымта**

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

## **КЕРЕШ**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Әлдермеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) – территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләрен исәпкә алып әзерләнде:

– Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел №190-ФЗ;

– Россия Федерациясе Жир кодексы 25.10.2001 ел № 136-ФЗ;

– Россия Федерациясе Урман кодексы 04.12.2006 ел № 200-ФЗ;

– Россия Федерациясе Су кодексы 03.06.2006 ел № 74-ФЗ;

– «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»

2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

– «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү турында» 2006 елның 09 июнендәге 363 номерлы РФ Хөкүмәте карары;

– «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Биектау муниципаль районының һәм «Әлдермеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең норматив хокукый актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенә төп юнәлешләрен билгели торган башка документлар исәпкә.

# **I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ**

## **I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр**

### **1 статья. Әлеге кисәктә кулланыла торган төп төшенчәләр**

**Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре** – жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

**Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре** – жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

**Шәһәр төзелешен зоналаштыру** – территориаль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеш регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

**Шәһәр төзелеш регламенты** – тиешле территориаль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм жир өслегендә булган нәрсәләр, аларны төзү һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла торган барлык төрләре, жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата куллану, халык өчен тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның территориаль файдалана алуының максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре.

**Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе** – Кагыйдәләр эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыру һәм Кагыйдәләрне эзерләү Комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегияль орган.

**Кызыл линияләр** – гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен күрсәткән һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр.

**Линия объектлары** – электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар.

**Төзелеш алып баруның максималь проценты** - төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенә суммар мәйданы, жир кишәрлегенә бөтен мәйданына (%) мөнәсәбәте.

**Жир кишәрлеге чигеннән бинаның, төзелешнең, корылмаларның минималь чигенеше** – жир кишәрлеге чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

**Капитал төзелеш объектлары** - биналар, корылмалар, төзелешләре тәмамланмаган объектлар, жир кишәрлегенә капитал булмаган төзелмәләреннән, корылмаларыннан һәм аерылгысыз яхшыртуларыннан тыш (ныгытма, өслек һәм башкалар).

**Капиталь булмаган төзелмэлэр, корылмалар** – жир белән ныклы бэйләнеш булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчәрәп йөртү һәм (яисә) демонтаж үткөрү һәм аннан соңгы жыелуны төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләрнең һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикалары үзгәртелмичә һәм билгеләнгәнә тулысынча зыян китермичә һәм аннан соңгы жыемнарны тормышка ашырырга мөмкинлек бирә торган төзелмэлэр, корылмалар.

**Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләр** – әлегә эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеш регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчәрү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләр,

**Шәхси торак төзелеш объектын** – гражданның тарафыннан мондый бинада яшәү белән бэйлә көнкүреш һәм башка ихтияжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарыннан торган һәм күчәрсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән жир өсте катлары саны өчтән, биеклегә егерме метрдан артмаган аерым бина.

**Жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары хокук ияләре** – жир милекчеләр, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен, капитал төзелеш объектларын арендаучылар, аларның вәкаләтле затлары.

**Жир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәр һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары** – жир кишәрлекләреннән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәр, шул исәптән аларның майданы; биналарны, төзелмәләрен, корылмаларны мөмкин булган урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр; биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның иң чик саны яисә иң чик биеклегә; тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеш регламентлары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлеккә чикләрендә төзүнең максималь проценты.

**Гавами сервитут** – Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидәрә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән үзенә карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына чикләнгән файдалану хокукы.

**Гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар** – законнарда билгеләнгән очрактарда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек (жәмәгәтчелек) халкының хокукларын гамәлгә ашыру формасы.

**Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан чиктә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт** – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 40 статьясы таләпләрә нигезендә бирелә торган, жир кишәрлегенә иясенә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларны капитал ремонтлауга тиешле территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан чиктә тайпылуга хокук бирә торган документ.

**Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт** – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы таләпләрә нигезендә жир кишәрлекләренә хокук ияләренә жир кишәрлегеннән, әлегә Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектыннан файдалану төрән сайлау хокукын бирә торган документ.

**Территориаль зоналар** – жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә алар өчен чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеш регламентлары куелган зоналар.

**Гомуми файдалану территорияләре** – чикләnmәгән затлар даирәсе тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр (шул исәптән майданнар, урамнар, узу юллары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр бие полосалары, скверлар, бульварлар).

**Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр** – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлегә эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр



төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре.

## **2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренең хокукий статусы һәм составы**

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Әлдермеш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукий акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнчә билгеләнгән тәртиптә - 2002 елның 27 декабрәндәгә 184-ФЗ номерлы «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар);

Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары;

«Әлдермеш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә һәм Биектау муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукий актлары.

3. Әлеге Кагыйдәләр үз эченә ала:

Кереш;

I Кисәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе;

II Кисәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III Кисәк. Шәһәр төзелешә регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Әлдермеш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен көйләүчә яисә контрольдә тотучы вазыйфай затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

## **3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы**

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүчә барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфай затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнарына һәркем файдалана алырлык була.

2. «Әлдермеш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәгә юллар белән тәмин итәләр:

әлеге Кагыйдәләренә жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштыру;

«Әлдермеш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру;

территориаль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләр урнаштыру;

физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өзәмтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәремәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы аларның фрагментларын бирү. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма сорату буенча бирелә.

## **4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренең үз көченә керүе**

1. Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлештә эшли.

### **5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләрен бозу өчен җаваплылык**

1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

## **II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр**

### **6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы, Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. «Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарәсенә җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтле органы вәкаләтләренә керә:  
жирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. «Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә (алга таба - жирлек башкарма комитеты) җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә керә:

территорияне планлаштыру документларын эзерләүне һәм раслауны тәмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш).  
жирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын эзерләүне тәмин итү.

4. Биектау муниципаль районының (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарәнен җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтле органы вәкаләтләренә керә:

авыл жирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә (өстәмәләренә) раслау

муниципаль район шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

5. Биектау муниципаль районының (алга таба - муниципаль районның Башкарма комитеты) җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарәнен башкарма органы вәкаләтләренә керә:

төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш) жибәрү;

территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очракларда);

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

жирләренә резервлау һәм жирлек чикләрендә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу;

үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү турында я үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә аны рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларына гражданнар законнарында каралган очракларда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары

параметрларына карата Кагыйдэләрдә, территорияне планлаштыру документларында, яисә мәжбүри таләпләренә туры китерү турында карар кабул итү, үз белдеге белән төзелгән корылманы жимерүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү;

жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;

Әлеге Кагыйдәләр нигезендә муниципаль район Башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук түбәндәгеләр керә:

жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү;

рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү.

#### **7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проектың эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Житәкчесе карары нигезендә Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатында төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы Нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне эзерләүне оештыру;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү;

ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлек Башкарма комитеты Житәкчесенә жиберү;

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган вакыттан үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен тәкъдимнәр була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

#### **8 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата гамәл**

1. Әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

аларның күләмнәре һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогын билгеләмичә генә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очрақлар керми.

4. Жир кишәрлекләреннән яисә капиталъ төзелеш объектларыннан, рөхсәт ителгән файдалану төрләрәннән файдалану, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган очракта, кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир участкаларын һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Капиталъ төзелеш объектларын, рөхсәт ителгән файдалану төрләрән яисә чикле параметрларын шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

## **9 статья. Территориаль зоналар**

1. Территориаль зоналар түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләрән бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

«Усад авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарын һәм аларның планлаштырыла торган үсеш параметрларын;

барлыкка килгән территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалануны;

төрле категориядәге жирләрнен чикләренә планлаштырылган үзгәрешләрән;

аралаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгеләр буйлап билгеләнә:

автомобиль юллары, урамнар, юл йөрү күчәрләре;

кызыл сызыklar;

жир кишәрлекләре чикләре;

табигать объектларының табигый чикләре;

торақ пунктларның чикләре;

муниципаль берәмлек чикләре;

башка чикләр.

3. Территориаль зоналарның чикләре һәр жир кишәрлегенә бер генә территориаль зонага каравы таләбен үтәп билгеләнә (территориаль зоналар чикләре жир кишәрлекләре чикләрен кисеп үтәргә тиеш түгел).

4. Төрле территориаль зоналарда урнашкан берничә жир кишәрлегеннән бер жир кишәрлеге түзү рөхсәт ителми (бер жир кишәрлеге берничә территориаль зона чикләрендә урнаша алмый)

5. Һәр территориаль зона өчен Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

## **10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары**

1. Шәһәр төзелеше регламентында шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны түзү процессында һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк жир кишәрлекләренә хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләрән бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

муниципаль берәмлекләренә территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча сакланучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрән.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламенты түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) Бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары куелган;

файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

урман фонды жирләре;

өслек сулары белән капланган жирләр;

запас жирләр;

махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләренән тыш);

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

7. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләренән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус сакланучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләренән яисә жир кишәрлекләренән файдалану урман законнары, махсус сакланучы табигать территорияләре турындагы кануннар нигезендә урман хужалыгы регламенты, махсус сакланучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

8. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында күрсәтелә:

жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган чикләүләр;

территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

**11 статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенә башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә гамәле**

1. Әлеге бүлектә күрсәтелгән очрактан тыш, территориаль зоналар һәм шәһәр төзелеше регламентлары чикләре турында белешмәләр кулланыла:

территориянең кадастр планында жир кишәрлеген яисә жир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын әзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле жир кишәрлекләренә һәркайсына



карата элеге схеманы раслау турындагы карарда, шул исәптән жир кишәрлеге төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеше регламентының төзелә торган жир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган жир кишәрлеге өчен төзелә торган жир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын эзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын эзерләү жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару Кагыйдәләре билгеләгән территорияль зоналарга карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

жир кишәрлекләренен шәһәр төзелеше планнарын эзерләгәндә (жир кишәрлегенен шәһәр төзелеше планы составында шул исәптән, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеше регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаган очракта, федераль эһәмияттәге объектларны, региональ эһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның жирле эһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очрактан тыш, төзелешкә рөхсәтләр бирүгә юл куелмый.

3. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләргә карата Кагыйдәләр жир төзелеше эшләрен уздырганда жир кишәрлекләренә характеристика билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4. Жирле үзидарә органнары Кагыйдәләренә раслау яки Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул иткән очракта, эгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеше регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, территорияль зоналарның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына белешмәләр кертү өчен документларны (аларда булган белешмәләренә) теркәү органына жиберергә тиеш.

### **III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртүе турында нигезләмәләр**

#### **12 статья. Төп нигезләмәләр**

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территорияль зонага билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре кулланылган шартта, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләре тарафыннан мөстәкыйль рәвештә түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

хокук иясе, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза, хокукны билгели торган документлар, шулай ук тиешле жир кишәрлеген аерым территорияль зонага (Кагыйдәләрдән өзөмтәгә) кертү турында муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән, эгәр тиешле территорияль зона турында белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаса, кадастр исәбе органына мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмат үзара хезмәттәшлеге тәртибендә жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рөхсәт ителгән башка төргә кагылмышлы рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм элеге Кагыйдәләренен 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш

объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрөн үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төрөнә кабул ителә.

5. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегендә булмаган барлык башка төрләре элекке территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм элекке Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

**13 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү тәртибе**

1. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт бирелүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турында гаризаны жиберә.

Шартлы рөхсәт бирү турында гариза куллануның рөхсәт ителгән төрөнә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында һәм элекке бүлекнең 18 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

4. Элекке статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесә мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдегә белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый төзелешне жимергәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирүгә юл куелмый, элекке хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдегә белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жиберелгән очрактан тыш.

6. Физик яисә юридик зат файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә шикаять белдерергә хокукы.

**14 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе**

1. Күләмнәре шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән кимрәк яисә төзелеш алып бару өчен конфигурацияләре, инженерлык-геологик яисә башка характеристикалары уңайсыз булган булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт

ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рәхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренең хокук ияләре мондый тайпылыш рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкциялү өчен рәхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын бер яисә берничә чик параметрға бер мәртәбә реконструкциялү максатларында ун проценттан артамаган үзгәртү кирәк булганда.

2. Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкциялүнең иң чик параметрларыннан тайпылу, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рәхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биекlege һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектур чигеләшләрә таләпләр өлешендә рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылу рәхсәт ителми.

3. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рәхсәт алу белән кызыксынучы зат, Комиссиягә мондый рәхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рәхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рәхсәт бирү турында карар проекты, әлеге статьяның 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм әлеге бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирү турында яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә жирлек Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән жиде көн эчендә рәхсәт бирү турында, рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан рәхсәтсез төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рәхсәт бирү әлеге хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы я ирекле корылманы жиберү турындагы дөгваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жиберелгән очрактан тыш рәхсәт ителми.

8. Физик яисә юридик зат рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чиклүгә туры килмәсә, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле



параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

#### **IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр**

##### **15 статья. Төп нигезләмәләр**

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталъ төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль зоналарның һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән жирләрдән файдалану һәм (яисә) территорияләрне территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына, жирлекләренә, шәһәр округларының генераль планнарына карата функциональ зоналарга, аның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлек гамәлгә ашыру каралган территориягә карата гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре нигезендә (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары таләпләре нигезендә; Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектларының инженерлык тикшеренүләре материалларын һәм нәтижәләрен, ачкыланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру проекты;

территорияне межалау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

планировка структурасы элементларын аерып чыгару;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән);

капиталъ төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү;

территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне межалау проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү;

чикләрендә яна капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, туктату, шулай ук территориясе чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәрүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек алып бару каралмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә генә китерә торган шарт.

Территорияне межалау проектын эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм ызанлау проектлары нигезендә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләргә территорияль зоналарның чикләрен һәм рәхсәт ителгән төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләүнең рәхсәт ителгән иң чик параметрларының шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән өлешендә үзгәрешләр кертәргә хокуклы.

8. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, эзерләү һәм раслау тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

### **V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр**

**16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр**

1. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар уңайлы тормыш шартларына кеше хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә үткәрелә.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межаллау проектлары;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләренә рәхсәтләр бирү турындагы карарлар;

рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе «Усад авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының ижтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәмин итүче башка чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертәп, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышуларны, гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыруның тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

**17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Кагыйдәләр проектын эзерләү Комиссиясе тарафыннан муниципаль берәмлек Башлыгы карары нигезендә уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар дәвамлылыгы мондый проект басылып чыккан көннән кимендә бер һәм өч айдан артык булмаган вакыт тәшкил итә.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгелэнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кергү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерлэнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кергү буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар мондый шәһәр төзелеше регламенты билгелэнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла. Бу очракларда ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Кагыйдәләр аэродром яны территориясендә билгелэнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерелгән очракта, шулай ук 20 статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетергәндә, ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткәрелми.

Конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгелэнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре элек билгелэнгән рөхсәт ителгән төзүнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары үзгәртелмичә бер тапкыр үзгәртелгән очракта һәм (яисә) рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгелэнгән бер яисә берничә иң чик параметры бер мәртәбә ун проценттан артмаган күләмдә үзгәргән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрү таләп ителми.

**18 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар**

1. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычы астына куелган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия түбәндәге затларга шартлы рөхсәт ителгән төргә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жибәрә:

әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләре хокук ияләренә;

әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә;

әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектынның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көннәннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек Уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткөрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтне алу белән кызыксынган физик яки юридик зат күтәрә.

7. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кергү өчен билгелэнгән тәртиптә, шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат инициативасы буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар уздырганнан соң кертелгән булса, мондый затка файдалануның рөхсәт ителгән төренә

рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә генә кабул ителә.

**19 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең ин чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар**

1. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлегә бүлекнең 14 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәт алу белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

## **VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару Кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр**

**20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе**

1. Әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

а) Кагыйдәләренә Жирлекнең генераль планы һәм (яисә) муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының күрсәтелгән генераль планга һәм (яисә) территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри булган Кагыйдәләрдә жибәрелгән аэродром яны территориясендә урнашкан күчмәсез милек объектларыннан файдалануны чикләү очрақларын бетерү турында күрсәтмә керүе;

в) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

г) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турындагы белешмәләренә күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урынын тасвирлауға туры килмәве;

д) шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан, Бердәм дәүләт реестрындагы күчмәсез мөлкәтнең мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчмәсез мөлкәт объектларыннан файдалануның чикләүләре федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренә туры килмәве;

е) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү.

3. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жибәрелә:

федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан Кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда.;



Кагыйдэлэр региональ эһемияттәге капитал төзелеш объектларының эшләнә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

Кагыйдэлэр муниципаль районның жирле эһемияттәге капитал төзелеш объектларының эшләнә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан;

жирлекнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки Кагыйдэләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хакы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очрақларда.

Кагыйдэләргә аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү проекты Комиссия тарафыннан карала алмый.

4. Кагыйдэләр белән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезендә жирлек территориясендә федераль эһемияттәге объектларны, региональ эһемияттәге объектларны, муниципаль районның жирле эһемияттәге объектларын территорияль планлаштыру документларында каралган (линия объектларыннан тыш) урнаштыру мөмкинлегә тәмин ителмәгән очрақта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы «Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Башлыгына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне юллай.

Бу очрақта “Әлдермеш авыл жирлегә” муниципаль берәмлегә Башлыгы Кагыйдэләргә шундый таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

5. Расланган Кагыйдэләр жир кишәрлекләренән һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләренә каршы килә торган һәм чикләрендә тулысынча яисә өлешчә аэродром яны территориясе урнашкан аэродром яны территориясендә билгеләнгән икътисадый һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру өлешендә кулланылмый.

«Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Башлыгы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан күрсәтмә алынгач, Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Күрсәтелгән күрсәтмәгә муниципаль берәмлек башлыгы суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

«Усад авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Башлыгы аларны аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерү өлешендә Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертүне алты айдан артмаган срокта тәмин итә.

6. Әлегә статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында каралган очрақларда территорияләрдән файдалануның махсус шартлары, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль эһемияттәге тарихи жирлекләр, региональ эһемияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле дәүләт хакимиятенә башкарма органы яисә жирле үзидарә органы «Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Башлыгына Кагыйдэләрдә территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләренән, федераль эһемияттәге тарихи жирлекләр территорияләренән, региональ эһемияттәге тарихи жирлекләр территорияләренән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү таләбен юллай.

Күрсәтелгән очрақта, шулай ук хокукларны теркәү органыннан территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында яисә әлегә статьяның 2 өлешендәге г – е пунктларында каралган Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланган көннән «Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Башлыгы әлегә таләп нигезендә аларны төгәлләштерү юлы белән Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шулай ук вакытта

элегә өлештә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

Кагыйдәләрне территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияткә тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияткә тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен сайлап алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләрен билгеләү срогы Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү өчен, федераль әһәмияткә тарихи жирлекләр, региональ әһәмияткә тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслау өчен вәкаләтле дәүләт хакимияте органынан яисә жирле үзидарә органынан таләпләр кәргән көннән, хокукларны теркәү органынан территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында белешмәләр кәрү яки элегә статьяның 2 өлешендәгә г-е пунктларында каралган Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланган көннән башлап алты айдан арта алмый.

7. Элегә статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган очракларда Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен, шулай ук элегә статьяның 2 өлешендәгә г-е пунктларында күрсәтелгән ярашмауларны бетерү өчен, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

8. Комиссия, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өлешендә аларны аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерү өлешендә үзгәрешләр кертү очракларыннан һәм элегә статьяның 2 өлешендәгә г-е пунктларында күрсәтелгән ярашмауларны бетерү очракларыннан тыш, Кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдим кәртелгән көннән алып утыз көн эчендә бәяләмә эзерли, ул Кагыйдәләргә кәргән тәкъдимнәр нигезендә үзгәрешләр кертү турында рекомендацияләрне яисә мондый тәкъдимне кире кагу турында, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, рекомендацияләрне үз эченә ала, һәм бу бәяләмәне муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

9. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесә, Комиссия бәяләмәсендәгә рекомендацияләрне исәпкә алып, утыз көн эчендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мондый карарның күчәрмәсен мөрәжәгать итүчеләргә жиберә.

10. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турындагы карар (кадар) күрсәтелгән проектны эзерләү эшләрен уздыру тәртибен һәм срокларын, проектны эшләүне оештыруга кагылышлы башка нигезләмәләрне үз эченә алырга тиеш.

11. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында карар кабул итү көненнән алып ун көн эчендә мондый карар кабул итү турындагы хәбәрне билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгаруны (халыкка житкәргә) тәэмин итә.

Хәбәрдә күрсәтелә:

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү эшләрен уздыру тәртибе һәм сроклары; кызыксынган затларның Комиссиягә тәкъдимнәр жиберү тәртибе; эшләрне оештыруның башка мәсьәләләре.

Кагыйдәләр аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, шулай ук элегә статьяның 2 өлешендәгә г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмауларны бетерү, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару (халыкка житкәргә) таләп ителми.

12. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләгәннән соң муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты Комиссия тәкъдим иткән проектны техник регламентлар таләпләренә, территорияль планлаштыру документларына, Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестры белешмәләренә, шәһәр төзелешә эшчәнлеген тәэмин итүнең дәүләт мәгълүмат системаларында булган мәгълүматларга, документларга һәм материалларга туры килүгә тикшерә.

13. Күрсәтелгән тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты муниципаль берәмлек Башлыгына Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын жиберә яисә аның

элеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән таләпләргә һәм документларга туры килмәве ачыкланган очракта, Комиссиягә эшләп бетерү өчен жиберә.

14. Муниципаль берәмлек Башлығы Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын алганда проектны алган көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча проект буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул итә.

15. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар элеге Кагыйдәләрнең 17 статьясы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

16. Кагыйдәгә үзгәрешләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

17. Кагыйдәләргә үзгәрешләр территорияль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын раслау датасыннан ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

18. Физик һәм юридик затлар Кагыйдәләргә үзгәрешләргә раслау турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

## **VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр**

**21 статья. Территорияль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына кертү**

1. Территорияль зоналар чикләре турында белешмәләр кертү кагыйдәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына "Күчемсез милекне дәүләт теркәве турында" 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Элеге Кагыйдәләр белән, шул исәптән күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдәге хаталарны исәпкә алып, территорияль зоналар билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәге хаталар исәпкә алынмый.

Татарстан Республикасы  
Биектау муниципаль районы  
Советының 2021 елның  
2021 елның 2нче апрель № 66  
Карары белән

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
ӘЛДЕРМЕШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»  
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ

## **ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

**2 том**

ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ  
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ



## ЭЧТӘЛЕК

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ СОСТАВЫ .....** Ошибка!

Закладка не определена.

I

**VIII БҮЛЕК. «Әлдермеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр**

т

с өк

статия. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары

б ес

статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре

н ек

и ш

**IX БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән**

Шәһәр файдалану төрләрен, жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен һәм рөхсәт ителгән

ә төзелешнең иң чик параметрларын билгеләү, капитал төзелеш объектларын

р к

е р

статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре

б а

р а

н б

а з

т ш

Табигый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш

н е

статья

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал

н ш

я

**XII БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән**

Территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап

н к

р с

н а

н б

н ш

н о

н р

н с

н т

н у

н ф

н х

н ц

н ч

н ш

н о

н р

н с

н т

н у

н ф

## **ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ СОСТАВЫ**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Әлдермеш авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) түбәндәгә составта эшләнгән:

### **1 том**

I кискәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кергү тәртибе

### **2 том**

II кискәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

График материаллар:

<b>№ т/б</b>	<b>Исеме</b>	<b>Масштаб</b>
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III кискәк. Шәһәр төзелешен регламентлары

### **Кушымта**

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

## II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

### VIII БҮЛЕК. «Әлдермеш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

#### 22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләреннән аерылгысыз өлешен булып тора.

2. Күрсәтелгән картада территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре сурәтләнгән. Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләреннән 9 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

3. «Әлдермеш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән һәм Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориаль зоналар составына керә:

шәһәр төзелешен регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар;

шәһәр төзелешен регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре

булган территориаль зоналар;

шәһәр төзелешен регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар.

Шәһәр төзелешен регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар:

Ж1 – шәхси торак төзелешен зонасы;

ОД1 – күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелешен зонасы;

КО – коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы;

И1 – транспорт инфраструктурасы зонасы;

ИЗ – торак пункт территориясендә транспорт инфраструктурасы зонасы;

И2 – инженерлык инфраструктурасы зонасы;

П – сәнәгать житештерүе объектлары зонасы;

С2 – авыл хужалыгын тәмин итү объектлары зонасы;

СХ2 – авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы;

СХ3 – яшелчәчелек зонасы;

Р1 – табигать ландшафтлары зонасы;

Р3 – рекреация һәм туризм объектлары зонасы;

СН1 – махсус билгеләнгән зона.

Шәһәр төзелешен регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар:

Юк.

Шәһәр төзелешен регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар:

СХ1 – авыл хужалыгы жирләре зонасы.

4. Күрсәтелгән картада белешмәләре Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында булган урманчылык чикләренә туры килә торган урман фондына кергән территорияләр чагылдырылды. Әлеге территорияләр мәгълүмати максатларда сайлап алынган һәм аларга карата Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә урман хужалыгы регламенты гамәлдә булган жирләрен билгеләргә мөмкинлек бирә. Кагыйдә буларак, территориаль зоналарның чикләре урманчылыктар чикләре нигезендә билгеләнә. Белешмәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләре урманчылыктарның чикләрендә кисешкәндә аерым очрактарда мондый жир кишәрлекләре чикләре буенча билгеләнергә мөмкин.

5. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта, чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр мәжбүри тәртиптә билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләрендә билгеләнә.

Территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре жирле үзидарәненң вәкаләтле органы территорияне комплекслы үстерү турындагы карары һәм территорияне комплекслы үстерү турындагы шартнамә нигезендә эзерләнгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә жирле үзидарәненң вәкаләтле

органы һәм ачык аукционда жиңүче арасында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзү хокукына ия булган яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый шартнамә төзү хокукына ия башка затлар арасында төзелгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Әлдермеш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләргә материалларында чагылдырылмаган.

**23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре**

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләргә аерылгысыз өлеш булып тора (2 нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре сайлап алынган, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

3. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары, аларның характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми.

4. Күрсәтелгән Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән Картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектларның, тарихи жирлекләргә территорияләре чикләренә урыны чагылдырыла.

**24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи жирлекләргә территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре**

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре күрсәтелә.

«Коркачык авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының билгеләнгән чикләре булмау сәбәпле, әлеге Карта эзерләнми.

## III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

**IX БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрән, жир кишәрлекләренән иң чик күләмнәрән һәм рөхсәт ителгән төзелешнән иң чик параметрларын билгеләү, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү өлешендә Шәһәр төзелеше регламентлары**

**25 статья. Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территорияль зоналар**

### 1. Ж1 – шәхси торак төзелеше зонасы

1.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренән коды*	Рөхсәт ителгән файдалану төренән исеме *	Жир кишәрлекләренән иң чик күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенән күләме	катларның чик саны һәм төзелешнән чик биеклеге	төзелешнән максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә</b>					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималь – 1000 кв. м; максималь – 5000 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (яссы түбәлә), 4,5 м (скат түбәлә, конёкта биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгуучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	минималь – 1000 кв. м; максималь – 5000 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (яссы түбәлә), 4,5 м (скат түбәлә, конёкта биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгуучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м; максималь – 2000 кв. м	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (яссы түбәлә), 4,5 м (скат түбәлә, конёкта биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгуучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр</b>					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр</b>					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеш	минималъ – 1000 кв. м.; максималъ – билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - 15 м; Койманың максималъ биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9.1.4	Автомобильләр ремонтлау	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
13.1	Бакчачылык алып бару	минималъ – 1000 кв. м.; максималъ – 5000 кв. м.	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

1.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## **2. ОД1 – күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зоналары**

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	төзелешнең максималъ проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләр</b>					
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.5	Белем һәм мәгариф	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	5 м.

					Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт стоянкалары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9	Хезмәт күрсәтү гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималъ – 1000 кв. м; максималъ – 5000 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат	30 %	урам-юл чөлтәрәнә чыгуы жир кишәрлегә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында



			түбәле, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.		чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м.; максималь – билгеләнми.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклегә - 15 м; Койманың максималь биеклегә - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлегә)	минималь – 1000 кв. м; максималь – 5000 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яксы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгучы жир кишәрлегә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м; максималь – 2000 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яксы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгучы жир кишәрлегә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнми	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 8 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклегә - билгеләнми; Койманың максималь биеклегә - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
6.4	Азык-төлек сәнәгәте	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

2.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### 3. КО – Коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зоналары



3.1. Жир кишэрлеклэрэннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэрэннең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төрөнәң коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төрөнәң исеме *	Жир кишэрлеклэрэннең иң чик күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишэрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишэрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре</b>					
3.1	Коммуналь хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрлэре</b>					
билгеләнмиләр					
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлэре</b>					
билгеләнмиләр					

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенәң 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишэрлеклэрэннән рөхсэт ителгән файдалану төрлэре классификаторы нигезендә

3.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләшлэре нигезендә билгеләнә.

#### 4. И1 – Транспорт инфраструктурасы зоналары

4.1. Жир кишэрлеклэрэннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэрэннең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төрөнәң коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төрөнәң *	Жир кишэрлеклэрэннең иң чик күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишэрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишэрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре</b>					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9	Хезмэт күрсәтү гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрлэре</b>					
3.1	Коммуналь хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

12.0	Гомуи файдаланудагы жир кишэрлеклэре (территориялар)	билгелэнмилэр
<b>Рөхсэт ителгэн файдалануның шартлы рөхсэт ителгэн төрлэре</b>		
билгелэнмилэр		

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишэрлекләреннән рөхсэт ителгән файдалану төрлэре классификаторы нигезендә

4.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 5. ИЗ – Торак пункт территориясендә транспорт инфраструктурасы зонасы

5.1. Жир кишэрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төрененң коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төрененң *	Жир кишэрлекләрененң иң чик күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишэрлеген күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биелеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишэрлекләрен чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре</b>					
7.2.2	Пассажирлар ташуга хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмилэр	100 %	билгеләнмилэр
7.2.3	Гомуи файдаланудагы транспорт стоянкалары	билгеләнми	билгеләнмилэр	билгеләнми	билгеләнмилэр
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнмилэр	билгеләнми	билгеләнмилэр
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнмилэр	билгеләнми	билгеләнмилэр
4.9	Хезмэт күрсәтү гаражлары	билгеләнми	билгеләнмилэр	100 %	билгеләнмилэр
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнмилэр	100 %	билгеләнмилэр
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнмилэр	билгеләнми	билгеләнмилэр
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрлэре</b>					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмилэр	100 %	билгеләнмилэр
3.1	Коммуналь хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмилэр	100 %	билгеләнмилэр
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнмилэр	билгеләнми	билгеләнмилэр
<b>Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлэре</b>					
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнмилэр	100 %	билгеләнмилэр

4.6	Жәмөгать туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
-----	-------------------	------------	---------------	-------	---------------

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

5.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 6. И2 – Инженерлык инфраструктурасы зоналары

6.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләрененң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
6.7	Энергетика	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
билгеләнмиләр					

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

6.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 7. II – Сәнэгать житештерүе объектлары зоналары

7.1. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләрәннән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләрүннән иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнән кодъ *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнән исемә *	Жир кишәрлекләрәннән иң чик күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләрүннән иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләм	катларның чик саны һәм төзелешнән чик биелегә	төзелешнән максималь проценты	жир кишәрлекләрә чикләрәннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә</b>					
6.0	Житештерү эшчәнлегә	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.2	Авыр сәнэгать	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.2.1	Автомобиль төзү сәнэгате	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.3	Жиңел сәнэгать	не устанавли- вается	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.3.1	Фармацевтика сәнэгате	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.4	Азык-төлөк сәнэгате	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.5	Нефть химиясә сәнэгате	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.6	Төзелеш сәнэгате	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр
6.9.1	Склад майданчыклары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлегә	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә</b>					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.1	Тимер юл транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләрә (территорияләр)	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрә</b>					
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем бирү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәру	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәру	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9	Хезмәт күрсәтү гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

7.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 8. С2 – Авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары зонасы

8.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрененң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң исеме *	Жир кишәрлекләрененң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
билгеләнмиләр					

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

8.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен планлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 9. СХ2 – Авыл хужалыгы житештерүе объектлары зоналары

9.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләреннән иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләреннән иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					
1.7	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.12	Умартачылык	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.13	Балык үрчетү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуи файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

9.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен планлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 10. СХЗ – Яшелчәчелек зоналары

10.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренән иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренән иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биелеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					
13.1	Яшелчәчелек алып бару	минимал – 600 кв. м.; максимал – 5000 кв. м.	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишәрлекләре	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
билгеләнмиләр					

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

10.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеш проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 11. Р1 – Табигать ландшафтлары зонасы

11.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренән иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:



Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме *	Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешнәң чик биеклегә	төзелешнәң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.0	Су объектлары	билгеләнмиләр			
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләре</b>					
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
13.0	Гомуми билгеләнештәгә жир кишәрлекләре	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
5.2	Табигый-танып белу туризмы	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
5.3	Аучылык һәм балык тоту	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенәң 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

### 11.2. Башка таләпләр:

Капиталь булмаган корылмалар, вакытлыча павильоннар урнаштырганда яшел утыртмаларны жимерү рөхсәт ителми.

Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 12. РЗ – Рекреация һәм туризм объектлары зонасы

12.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме *	Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешнәң чик биеклегә	төзелешнәң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					



3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
5.0	Ял (рекреация)	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
9.2	Курорт эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнми	не устанавливаются	100 %	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	не устанавливаются	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
2.0	Торак төзелеше	билгеләнми	билгеләнмиләр	40 %	билгеләнмиләр
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.6	Жәмәәть туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9	Хезмәт күрсәтү гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

12.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### 13. СН1 – Махсус билгеләнешле зоналар

13.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләрененң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

4.9	Хезмэт күрсәтү гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуи файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
билгеләнмиләр					

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

13.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

**26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар**

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар муниципаль берәмлек территориясендә юк.

**27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар**

### 1. СХ1 – Авыл хужалыгы жирләре зоналары

1.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Россия Федерациясе Жир кодексының 79 статьясы нигезендә авыл хужалыгы жирләре - чөчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, күпьяллык үсентеләр (бакчалар, виноградлыктар һәм башкалар) биләгән жирләр.

Россия Федерациясе Жир кодексының 77 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләреннән тыш, шулай ук жирләренә тискәре йогынтыдан саклау өчен каралган эчке хужалык юллары, коммуникацияләр урман утыртмалары, су объектлары биләгән жирләр (шул исәптән агымсулыкларда су терәткеч корылмалары тарафыннан төзелгән һәм буа аквакультурасын башкару максатларында файдаланыла торган буалар), шулай ук авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар биләгән жир кишәрлекләре дә аерыла.

Шулай итеп, авыл хужалыгы жирләре булмаган жирләр өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә.

1.2. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренен иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>					

1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	билгеләнмиләр			
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.4	Тонлаучы, дару, чәчәк культураларын үстерү	билгеләнмиләр			
1.5	Бакчачылык	билгеләнмиләр			
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.19	Печән чабу	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
1.20	Авил хужалыгы хайваннарын кетү	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре</b>					
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.0	Су объектлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.1	Су объектларынан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
<b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>					
1.8	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

## **Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү**

### **28 статья. Территориядән файдалануның үзгә шартлары булган зоналар**

1. «Әлдәрмеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның аерым шартлары булган түбәндәге зоналар гамәлдә:

сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-саклау зоналары;

су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр бие саклау полосалары;

эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

магистраль торба үткәргечләренң сак зоналары;

электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;

газ бүлү челтәрләренң сак зоналары;

аэродром яны территорияләре;  
автомобиль юлларының юл буе полосалары.

## **2. Сәнэгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-саклау зоналары**

2.1. 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы “Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында” Федераль закон нигезендә әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты чыганаclarы булып торучы объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы - махсус кулланылыш режимы булган махсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы куркыныч предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халык сәламәтлеге өчен мөмкин куркыныч зурлыгына кадәр.

2.2. Санитар-яклау зонасы күләмнәре һәм чикләре, житештерү күләмен, кулланыла торган технологияләргә исәпкә алып, санитар-яклау зонасы проекты белән билгеләнә. Эшләнгән проект булмаганда, аның күләме СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» нигезендә билгеләнә.

2.3. Сәнэгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналарында эшчәнлекне чикләү СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» нигезендә билгеләнә.

## **3. Су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе саклау полосалары**

3.1. Диңгезләр, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлылануны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының һәм башка объектларының яшәү тирәлеген саклап калу максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр су саклау зоналары булып саналалар.

3.2. Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары билгеләнә.

3.3. Су саклау зоналарының һәм яр буе яклау полосаларының күләмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

3.4. Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге елгалар яисә инешләр өчен аларның чишмә башыннан озынлыкта билгеләнә:

ун километрга кадәр - яр сызыгынан 50 м күләмендә;

ун километрдан алып илле километрга кадәр - 100 м күләмендә;

илле километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

3.5. Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яисә нуль авышлыгы өчен 30 м, өч градуска кадәр авышлык өчен 40 м һәм өч һәм аннан күбрәк градуска авышлык өчен 50 м тәшкит итә.

3.6. Су саклау зоналарында һәм яр буе яклау полосаларында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

## **4. Эчә торган су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары**

4.1. Су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре СанПиН 2.1.4.1110-02 «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганаclarын һәм суүткәргечләргә санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

4.2. Су белән тээмин итү чыганаclarы санитария саклау зоналарына (ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының мәйданчыкларын үз эченә ала.

Икенче һәм өченче пояслар (чикләүләр пояслары) су белән тээмин итү чыганаclarының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

4.3. Су белән тээмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын файдаланганда 30 м һәм жир асты суларын житәрлек якланмаган очракта 50 м тәшкил итә.

4.4. Су белән тээмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәп-хисап белән билгеләләр.

## **5. Магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналары**

5.1. Магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналары, аларны куллану режимы Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелеге тарафыннан 1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы һәм Россия Ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан 1992 елның 29 апрелендәге Карары белән расланган магистраль торба үткәргечләрне саклау Кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

5.2. Магистраль торба үткәргечләрнең сак зонасы билгеләнә:

сыекландырылган углеводород газларын, тотрыклы булмаган бензин һәм конденсат транспортлаучы торба үткәргечләр трассалары буйлап - торба үткәргеч күчәрәннән һәр яктан 100 метр ераклыкта узучы шартлы сызыклар белән чикләнгән жир кишәрлеге рәвешендә;

күпжәпле торба үткәргечләр трассалары буйлап - иң кырый торба үткәргечләр күчәрләрәннән югарыда күрсәтелгән ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән жир участогы рәвешендә;

су асты кичүләре буйлап - һәр яктан 100 м га күчүнең кырый жәпләре күчәрләрәннән ераклашкан параллель яссылыклар арасында төзелгән су өстеннән су төбенә кадәр булган су пространствосы участогы рәвешендә;

продукцияне аварияле чыгару өчен конденсатны саклау һәм газсызландыру савытлары, жир амбарлары тирәсендә - күрсәтелгән объектларның территорияләре чикләреннән һәр якка 50 м га ераклыкка булган йомык линия белән чикләнгән жир кишәрлеге рәвешендә;

продукцияне транспортка эзерләүнең технологик жайланмалары, баш һәм арадаш кудыру һәм агызу насос станцияләре, резервуар парклары, компрессор һәм газ бүлү станцияләре, продукцияне үлчәү үзәкләре, салу һәм агызу эстакадалары, газны жир асты саклау станцияләре, нефть, нефть продуктларын жылыту пунктлары тирәсендә - күрсәтелгән объектлар территорияләре чикләреннән һәр якка 100 м га ераклыктагы жир кишәрлеге рәвешендә.

## **6. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары**

6.1. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыклары объектларының сак зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрәннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2009 елның 24 февралендәге 160 нчы номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тээмин итү өчен билгеләнә.

6.2. Электр үткәргечләрнең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир һәм һава пространствосы участогы өслеге өлеше (электр үткәргечләрнең һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә, иң кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенен ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән аларның түбәндәге ераклыктагы урыннарында урнашкан:

1 кВ кадәр - 2 м;

1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;

35 кВ - 15 м;

110 кВ - 20 м;

220 кВ - 25 м;

500 кВ - 30 м.

6.3. Жир асты электр тапшыру кабельле линияләре буйлап саклау зонасы жир асты байлыклары кишәрлеге өслеген аның астында урнашкан өлеше (электр үткәргечләрнең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) рәвешендә, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да күчә торган параллель вертикаль ясылыклар белән чикләнган өлеше рәвешендә билгеләнә.

6.4. Сак зоналарында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 нчы номерлы карары нигезендә билгеләнә.

## **7. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары**

7.1. Газ белән тәмин итү системаларының сак зоналары, алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2000 елның 20 ноябрәндәге 878 номерлы карары, 1992 елның 24 сентябрәндәге Россия ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган газ белән тәмин итү системаларын саклау Кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

7.2. Газ бүлү челтәрләренең сак зонасы билгеләнә:

тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягынан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнган территория рәвешендә;

газүткәргеч трассаларын, үткәргеч ягынан 3 м һәм каршы яктан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнган территория рәвешендә - газүткәргеч трассаларын билгеләргә, полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре буйлап бакыр чыбык кулланганда;

аерым торучы газ көйләү пунктлары тирәсендә - әлегә объектлар чикләреннән 10 м ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнган территория рәвешендә (биналарга кушып төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый);

урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 м киңлектәге ерым рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягында 3 м метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен озынлыгы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаска тиеш.

7.3. Газүткәргечләрнең сак зоналарын билгеләгәндә ара хисабы газүткәргеч үзәгеннән-бер жепле газүткәргечләр һәм газүткәргечләрнең кырый жепләре үзәгеннән - күпжеплеләр өчен башкарыла.

## **8. Аэродром яны территорияләре**

8.1. Аэродром яны территорияләре һәм алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2010 елның 11 мартындагы 138 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе һава киңлегеннән файдалану кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

8.2. Аэродром яны территориясенә чикләре жир яисә су өслегенә һавадан килү полосаларының тышкы чиге буенча, ә һавадан килү полосаларыннан тыш - аэродромның контроль ноктасыннан 30 км радиуслы әйләнәсе белән билгеләнә.

## **9. Автомобиль юлларының юл буе полосалары**

9.1. Автомобиль юлларының юл буе полосалары һәм алардан файдалану режимы «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 декабрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

**29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының линияле объектларының санитар аерымлыклары**



1. «Әлдермеш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген территориясендә тапшырылган транспорт инфраструктурасының линия объектларына керәләр:

- магистраль торба үткәргечләр;
- электр тапшыру линияләре;
- элементә линияләре;
- газ бүлү челтәрләре.

2. «Әлдермеш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген территориясендә тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасының линия объектларына керәләр:

- автомобиль юллары.

### **3. Инженерлык коммуникацияләренен санитар аерымлыклары**

3.1. Магистраль торбаүткәргечләр, газ белән тәэмин итү системалары һәм югары киеренкелектәге электр линияләре өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләренен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясен» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитария аерымлыклары билгеләнә (санитар аерып алу полосалары).

3.2. Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда һәм төзегәндә, жир кишәрлекләрен формалаштырганда, санитар аермаларны исәпкә алырга кирәк

3.3. Санитария өзелеш зонасында урнашкан территориядән файдалану режимы санитар-яклау зонасы режимына туры килә һәм «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләренен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясен» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

### **4. Транспорт инфраструктурасы объектларының санитар аерымлыклары**

4.1. Автомагистральләр, тимер юл транспорты линияләре, метрополитен, гараж һәм автостоянкалар өчен, шулай ук очып китү һәм һава судноларын утырту зонасында стандарт очу маршрутлары буйлап санитар аерымлыктар билгеләнә. Санитар аерымлыкның зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасының пычрануы таралуын исәпләүләр нигезендә һәм физик факторларны (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) табиғый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәрелеп билгеләнә.

**30 статья. Табиғый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләренен һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү**

1. Жир һәм су ресурсларыннан, капитал төзелеш объектларыннан, халыкның иминлеген тәэмин итү максатларында «Әлдермеш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген территориясендә табиғый факторлар йогынтысы буенча чикләүләр зоналары билгеләнә ала.

2. Табиғый факторларының йогынтысын чикләүләр гамәлдә булган зоналар - табиғый характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы булган территорияләр яисә акваторияләр.

3. Күрсәтелгән зоналарны билгеләү тәртибе, аларның күләмнәре һәм файдалану режимы законнар һәм норматив техник документлар нигезендә һәр потенциал куркыныч объект өчен билгеләнә.

### **4. Су керү һәм су басу зоналары**

4.1. СНИП 2.06.15-85 «Территорияне су басудан һәм су керүдән инженерлык саклау» нигезендә су басудан саклану үз эченә алырга тиеш:

- биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль саклау һәм тулаем төзелгән территорияне саклау;
- су борып жибөрү аша;
- дренаж суларын утильләштерү (чистарту кирәк булганда);



жир асты сулары һәм өске сулар режимына, су агызу коммуникацияләрендәге чыгымнарға (агызуларға) һәм басымнарға, нигезләрнең, биналарның һәм корылмаларның деформацияләренә, шулай ук инженерлык яклавы корылмаларының эшенә мониторинг ясау системасы.

4.2. Күрсәтелгән чаралар «Территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык сагы» 2.06.15-85 СНИП нигезендә территориядә грунт сулары биеклеген киметүне тәмин итәргә тиеш:

капиталь төзелешнең - өслекнең проект билгесеннән кимендә 2 м;

стадионнар, парклар, скверлар һәм башка яшел утыртмалардан - 1 метрдан да ким түгел.

Микрорайоннар территориясендә минераль грунтлар катламының минималь калыңлыгын 1 метрға тигез итеп кабул итәргә кирәк; урамнарның машина узу өлешләрендә минераль грунтлар катламының калыңлыгы транспорт хәрәкәтенә интенсивлыгына бәйле рәвештә билгеләнергә тиеш.

4.3. Яр буе участокларында урнашкан торақ пунктлар территорияләре кар сулары басудан, жил кудырып су басудан грунт сулары басудан коелма (юылу) яисә вал ясау белән сакланган булырга тиеш.

## **5. Экзоген геологик процессларга дучар булган территорияләр**

5.1. СНИП 2.01.15-90 «Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклау. Проектлаштыруның төп нигезләмәләре» нигезендә шуышу һәм ишелү процессларына дучар булган территорияләрдә урнашкан торақ пунктларда әлегә процессларны булдырмый калуга һәм тотрыкландыруга юнәлдерелгән түбәндәге чараларны кулланырга кирәк:

тау битенең рельефын аның тотрыклылыгын арттыру максатларында үзгәртү;

территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске суларны борып чыгару системасын төзү ярдәмендә өске суларның агышын жайга салу;

грунтка һәм эрозия процессларына су инфильтрациясен булдырмау;

жир асты суларының биеклеген ясалма киметү;

агроурманмелиорация;

грунтларны беркетү (шул исәптән армирлау белән);

тотып торучы корылмалар;

сөзәклекләренә террасалау;

башка чаралар (жылылык саклау жайланмалары һәм өслекләр ярдәмендә жылылык процессларын жайга салу, тундыру һәм эретү процессларының зарарлы йогынтысыннан яклау, саклау зоналарын билгеләү һ.б.).

## **6. Карст процессларына дучар булган территорияләр**

6.1. СНИП 2.01.15-90 «Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы. Проектлауның төп нигезләмәләре» нигезендә карст процессларына каршы чараларны геологик төзелештә эрүчән тау токымнары булган территорияләрдә биналарны һәм корылмаларны проектлаганда (известьташлар, доломитлар, акбур, карбонат цементлы сыну грунтлары, гипслар, ангидритлар, таш тоз) һәм өслектә карст күренешләре (бүрәнкәләр, казанлыклар, карст-эрозия чокырлары һ.б.) һәм (яки) грунт массивының тирәнлегендә (грунтларны тыгызлау, куышлыклар, мөгарәләр һ.б.) күздә тотарга кирәк.

6.2. Планлаштырылган чаралар составына түбәндәгеләр керә:

планировка структурасын эшлөгәндә һәм карст куркынычы булган участокларны мөмкин кадәр урап һәм аларда яшел утыртмалар урнаштырып функциональ зоналарның махсус компоновкасы, магистраль урамнар һәм челтәрләр трассировкасы;

карст үсешенә төзелешнең техноген йогынтысыннан территорияләренә инженерлык яклавын эшләү;

биналар һәм корылмаларның карст ишелү интенсивлыгына карата I - II категория тотрыклылык кишәрлекләреннән читтәге куркынычсызрак кишәрлекләрдә, шулай ук ишелүләр

барлыкка килү интенсивлыгы (ешлыгы) кимрэк, эмма аларның уртача диаметрлары 20 метрдан артык (А тотрыклылык категориясе) кишәрлекләреннән читтә урнашуы.

**31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр**

1. Мәдәни мирас объектларын саклау 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» федераль закон, 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

**2. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар исемлеге**

2.1. «Әлдәрмеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар юк.

**XI БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре**

**32 статья. Төп нигезләмәләр**

1. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре (алга таба – Исәп-хисап күрсәткечләре) шәһәр төзелеш регламентында күрсәтеләләр, әгәр шәһәр төзелеш регламенты кулланыла торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган булса.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Әлдәрмеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуңа бәйле рәвештә әлегә Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеш регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.

**XII БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау**

**33 статья. Төп нигезләмәләр**

1. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2020 елның 10 декабрендәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Линияле объектларны (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

3. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау:

Рөхсәт ителгән куллану төрөнөң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме *	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрөн тасвирлау *, рөхсәт ителгән файдалану төрөн тасвирлауга шәрехләр
1.0	Авыл хужалыгы файдалануы	Авыл хужалыгын алып бару. Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге 1.1-1.20 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрөнөң эчтәлеген үз эченә ала, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү өчен файдаланыла торган биналарны һәм корылмаларны урнаштыруны
1.1	Үсемлекчелек	Авыл хужалыгы культураларын үстерүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге рөхсәт ителгән файдалану төрләрөнөң 1.2-1.6 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрөнөң эчтәлеген үз эченә ала
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	Бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфир майлы, башка авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрөндә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авыл хужалыгы жирләрөндә бәрәңге, яфрак, жиләк-жимеш, суганчалы һәм бахча авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйлә, шул исәптән теплицалар куллануга бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.4	Тонлаучы, дару, чәчәк культураларын үстерү	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән чәй, дару һәм чәчәк культуралары житештерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрөндә гамәлгә ашыру
1.5	Бакчачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән күпьяеллык жиләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяеллык культуралар үстерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрөндә гамәлгә ашыру
1.6	Житен һәм киндер үстерү	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән житен, киндер үстерү белән бәйлә авыл хужалыгы жирләрөндә гамәлгә ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен житештерүгә, шул исәптән печән чабу, авыл хужалыгы терлекләрөн көтүгә, нәселле терлекләр үрчөтүгә, нәселле продукция (материал) житештерүгә һәм алардан файдалануга, авыл хужалыгы терлекләрөн тоту һәм үрчөтү, житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыруга бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге төр рөхсәт ителгән куллануның эчтәлеге үз эченә 1.8-1.11, 1.15, 1.19, 1.20 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрөнөң эчтәлеген ала
1.8	Хайван асрау	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән авыл хужалыгы терлекләрөн (мөгезле эре терлекләрне, сарыкларны, кәжәләрне, атларны, дөяләрне, боланнарны) үрчөтүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрөндә гамәлгә ашыру; печән чабу, авыл хужалыгы терлекләрөн көтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрөн тоту һәм үрчөтү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчөтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану

1.9	Жәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы жәнлекләрне үрчетү белән бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; жәнлекләрне тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле жәнлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исәптән су йөзүче кошларның йорт токымнарын үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннар тоту һәм үрчетү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	Хужалык эшчәнлеген дуңгызлар үрчетүгә бәйле гамәлгә ашыру; терлекләрне тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.12	Умартачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм алардан файдалану буенча гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган корымаларны урнаштыру
1.13	Балыкчылык	Балыкчылык объектларын (аквакультураны) үрчетү һәм (яисә) тоту, үстерү белән бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле биналарны, корымаларны, жиһазларны урнаштыру
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамәлгә ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл хужалыгы алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корымаларны урнаштыру
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясен житештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куакларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культураларын үстерү һәм сату; авыл хужалыгы житештерүенә күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корымаларны урнаштыру
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру
1.19	Печән чабу	Үләннәрне чабу, печән жыю һәм эзерләү

1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтүлектә йөртү	Авыл хужалыгы хайваннарын көтүлектә йөртү
2.0	Торак төзелеше	<p>Төрле төрдөгә торак урыннарын урнаштыру һәм аларда яшәүне тәэмин итү. Торак төзелешенә кеше яшәү өчен билгеләнгән биналар (алардагы бүлмәләр) керә, түбәндөгечә файдаланыла торган биналардан (торактан) тыш:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшмәкәрлек файдасы алу максатында (кунакханәләр, ял йортлары);</li> <li>- халыкны дэвалау яки социаль хезмәт күрсәтү белән бер үк вакытта яшәү өчен (шифаханәләр, бала йортлары, картлар йортлары, хастаханәләр);</li> <li>- производствоның өзлексез эшләвен тәэмин итү ысулы буларак (вахта биналары, житештерү объектларында торак хезмәтен үтәүче урыннар);</li> <li>- режимлы учреждение эшчәнлеген тәэмин итү ысулы буларак (казармалар, каравыл биналары, иректән мәхрүм итү урыннары, сак астында тоту). Элеге төр куллануның эчтәлегә 2.1-2.3, 2.5-2.7.1 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.</li> </ul>
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	<p>Торак йортны урнаштыру (гражданнар тарафыннан мондый бинада яшәү белән бәйлә көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгәтләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарынан торган һәм күчәмсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән жир өсте катлары саны өчтән, биеклегә егерме метрдан артмаган аерым бина); авыл хужалыгы культураларын үстерү; индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның элеге төре, торак йорттан кала, коймалар, чүп-чар чокырларын, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегады корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотта.</p>
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	<p>Азкатлы күпфатирлы йортларны урнаштыру (4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортлар, мансардныкын да кертеп); спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү</p> <p>аз катлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми майданы йорт биналарының гомуми майданының 15%тан артыграгын тәшкил итмәсә, өстәп төзелгән, янкорма һәм өстәп төзелгән-кушып төзелгән биналарда торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның элеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотта.</p>
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлегә)	<p><u>Рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауда күрсәтелгән торак йортны 2.1 коды белән урнаштыру; авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннарын тоту</u></p> <p><u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның элеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәф, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотта.</p>



2.3	Блокланган торак төзелеше	<p>Күрше торак йортлары булган бер яисә берничә уртақ дивар (өч каттан да артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән торак йортның гомуми диварына (гомуми стеналарга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән янәшә йортлардан башка уртақ диварга (гомуми диварга) ия, ул аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдалану территориясенә (блокланган торак йортлар) чыга ала; декоратив һәм жимеш ағачлары, яшелчә һәм жиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү</p> <p><u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлегә төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәф, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>
2.4	Күчмә торак	<p>Торак буларак файдалануга яраклы корылмаларны (палатка шәһәрчәкләре, кемпинглар, торак вагончыклары, торак прицеplары) аталган корылмаларны жир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгеләнгән инженерлык корылмалары булган жир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлеге белән урнаштыру</p>
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	<p>Күпфатирлы катлар саны белән сигез каттан югары булмаган йортларны урнаштыру; төзекләндерү һәм яшелләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мәйданы йорт биналарының гомуми мәйданының 20%тан күбрәге булмаса, күпфатирлы йортның кушып төзелгән, янына төзелгән һәм кушып төзелгән-янына төзелгән биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u> Әлегә Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлегә төре жир өстендә биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	<p>Күпфатирлы катлар саны белән сигез каттан югары булмаган йортларны урнаштыру; төзекләндерү һәм яшелләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мәйданы йорт биналарының гомуми мәйданының 20%тан күбрәге булмаса, күпфатирлы йортның кушып төзелгән, янына төзелгән һәм кушып төзелгән-янына төзелгән биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u> Әлегә Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлегә төре жир өстендә биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	<p>Урнашуы 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.7, 3.10.1, 4.1, 4.3, 4.4, 4.6, 5.1.2, 5.1.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән каралган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, әгәр аларны урнаштыру торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәк булса, шулай ук гражданның яшәве белән бәйлә булса, әйләнә-</p>



		тирә мохиткә һәм санитария иминлегенә зыян китермәсә, яшәүчеләрнең хокукларын бозмаса, санитария зонасын билгеләүне таләп итмәсә
2.7.1	Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән урнаштыру 4.9 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен тоту каралган гаражлардан тыш, машина-уринга бүленгән урыннарны урнаштыру
3.0	Капиталь төзелеш объектларыннан ижтимагый файдалану	Капиталь төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала
3.1	Коммуналь хезмәт	Физик һәм юридик затларны коммуналь хезмәтләр белән тәмин итү максатларында биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.1.1 - 3.1.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала
3.1.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су алу корылмалар, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр үткәргечләр, трансформатор подстанцияләр, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, стоянкалар, жыештыру һәм авария техникасына гаражлар һәм остаханәләр, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар) чистарту һәм жыештыру
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.2	Социаль хезмәт	Гражданнарга социаль ярдәм күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.2.1 - 3.2.4 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, бала йорты, балалар йортларын, йорт-жирсез гражданнар өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәмин итү хезмәте, аз керемле гражданнарны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түлүүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмаларны урнаштыру өчен урнаштыру: коммерциячел булмаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар
3.2.3	Элемент хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемент хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру

3.2.4	Тулай торак	Урнашуы 4.7 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төре эчтәлеге белән каралган биналардан тыш, гражданның эш, хезмәт итү яисә уку вакытына яшәү өчен билгеләнгән тулай торакларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.3	Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә оешмаларга көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданның медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 3.4.1 - 3.4.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте	Гражданның амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сәт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләре) урнаштыру
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	Стационарда гражданның медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (хастаханәләре, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационарда дөвалау буенча хезмәт күрсәтүне тәмин итә торган башка объектларны) урнаштыру; ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру; санитария авиациясе майданчыкларын урнаштыру
3.4.3	Махсус билгеләнешле медицина оешмалары	Суд-медицина һәм патологик-анатомик экспертиза (морг) уздыруны гамәлгә ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.5	Мәгариф һәм белем бирү	Тәрбия, белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.5.1	Мәктәпкәчә һәм урта башлангыч гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яслеләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар), шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналарны, спорт корымаларын урнаштыру
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләре янадан әзерләү һәм квалификация күтәрү буенча оешмалар һәм башка белем һәм мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалар), шул исәптән укучыларның физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корымаларын урнаштыру
3.6	Мәдәни үсеш	Мәдәният объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналар һәм корымалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 3.6.1 - 3.6.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала

3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	Мәдәният һәм ял паркларын урнаштыру
3.6.3	Цирклар һәм ерткычлар тоту урыннары	Цирклар, ерткычлар тоту урыннары, зоопарклар, зоосаңлар, океанариумнар урнаштыру һәм кыргый хайваннарны ябып тоту эшчәнлеге төрләрен тормышка ашыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.7	Дини файдалану	Дини файдаланудагы биналарны һәм корылмаларны урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 3.7.1 - 3.7.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләренә, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләренә, гыйбадәт кылу йортларын, синагогаларны) урнаштыру
3.7.2	Дини идарә һәм мөғариф	Дини затлар, дин әһелләре һәм дин әһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру
3.8	Ижтимагый идарә	Жәмәгәт идарәсе органнарын һәм оешмаларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 3.8.1 - 3.8.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.8.1	Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук эшчәнлекләрен турыдан-туры тәмин итүче яисә дәүләт һәм (яисә) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.8.2	Вәкиллең эшчәнлеге	Чит дәүләтләренә һәм Россия Федерациясе субъектларының дипломатик вәкиллеңләре, Россия Федерациясәндә консул учреждениеләре өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.9	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 3.9.1 - 3.9.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсәндә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлекне тәмин итү	Әйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм жир тирәли - космик киңлекләренә, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корылмаларны (доплерск метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) билгеләү

3.9.2	Фэнни тикшеренүләр үткөрү	Фэнни эзләнү, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (фэнни-тикшеренү һәм проект институтларын, фэнни үзәкләрне, инновацион үзәкләрне, дәүләт фәннәр академияләрен, тәҗрибә-конструкторлык шул исәптән тармак үзәкләрен) урнаштыру
3.9.3	Фэнни сынаулар үткөрү	Эзләнүләр үткөрү, тәҗрибә сәнәгать үрнәкләрен сынау өчен, фэнни эзләнүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр, фэнни һәм селекция эшләре алып баручы, фэнни күзлектән караганда кыйммәтле булган үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл һәм урман хужалыгын алып баручы оешмаларны урнаштыру өчен, биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
3.10	Ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хужалыгы булмаган хайваннарны кеше күзәтүе астында тоту яисә үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.10.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны карап тотудан башка урнаштыру
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгы булмаган хайваннарны кеше күзәтчелегендә карап тоту, үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.0	Эшмәкәрлек	Капитал төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшкуарлык эшчәнлегенә нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә рөхсәт ителгән куллану төрләренә 4.1 - 4.10 кодларында каралган эчтәлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капитал төзелеш объектларын дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегенә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итмәгән алыш-бирешләр кылуны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегенә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш) максатында урнаштыру
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күнел ачу үзәкләре (комплекслар))	Товарлар сатуны гамәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру һәм (яисә) хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 4.5 - 4.8.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре эчтәлегенә туры китереп, гомуми майданы 5000 кв.м лы капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) стоянкалар урнаштыру
4.3	Базарлар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 квадрат метрдан артык майдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.4	Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру

4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.7	Кунакханә хезмәте	Кунакханәләргә, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшкарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру
4.8	Күңел ачулар	Күңел ачу өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлегә төр куллануның эчтәлегә 4.8.1 - 4.8.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала
4.8.1	Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләргә оештыру өчен билгеләнгән, дискотекалар һәм бию майданчыклары, төнгә клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ.б.лар, уен автоматлары (азартлы уеннар үткөрү өчен файдаланыла торган уен жиһазларыннан тыш), уен майданчыклары урнаштыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
4.8.2	Азартлы уеннар үткөрү	Букмекер контораларын, тотализаторларны, аларның уен зоналарыннан тыш ставкаларны кабул итү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
4.8.3	Уен зоналарында азартлы уеннар үткөрү	Биналар һәм корылмаларны уен биналарын, азартлы уеннар һәм уен өстәлләргә уздыру өчен кулланыла торган уен автоматлары залларын урнаштыру рөхсәт ителгән уен зоналарында урнаштыру, шулай ук уен зоналарына килүчеләр өчен кунакханәләр һәм жәмәгать туклануы биналарын урнаштыру
4.9	Хезмәт күрсәтү гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гомуми ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен стоянкалар урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен
4.9.1	Юл сервисы объектлары	Юл сервисы биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Әлегә төр куллануның эчтәлегә 4.9.1.1 - 4.9.1.4 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала
4.9.1.1	Заправка транспортных средств	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру
4.9.1.2	Юл ялын тәмин итү	Юл сервисы (мотельләр) сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү өчен биналар урнаштыру, шулай ук тиешле сүдә кибетләрен, жәмәгать туклануын юл сервисы объектлары сыйфатында оештыру өчен биналар урнаштыру
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	Автомобиль мойкаларын урнаштыру, шулай ук юлдаш сүдә кибетләрен урнаштыру
4.9.1.4	Автомобильләргә ремонтлау	Автомобильләргә ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләргә һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук юлдаш сүдә кибетләрен урнаштыру



4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшчәнлекне дә кертәп урнаштыру (экспозиция майданын төзү, чараларда катнашучыларның туклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, жәяүле яисә югары менеп йөрүләр, ял һәм туризм белән шөгыйльләнү өчен урыннар, табигатьне күзәтү, пикниклар, ау, балык тоту һәм башка эшчәнлек урыннарын тәртипкә китерү; шәһәр урманнарын, скверларны, буаларны, күлләрне, сусаклагычларны, пляжларны булдыру һәм карау, шулай ук аларда ял урыннарын төзекләндерү. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 5.1 - 5.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
5.1	Спорт	Спорт белән шөгыйльләнү өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 5.1.1 - 5.1.7 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	500 урынлы тамашачылар өчен махсус урыннар булган спорт-тамаша биналарын һәм корылмаларны (стадионнарын, спорт сарайларын, боз сарайларын, ипподромнарын) урнаштыру
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру
5.1.4	Спорт белән шөгыйльләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	Спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү өчен корылмаларны ачык һавада урнаштыру (теннис кортлары, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, спорт атышлары)
5.1.5	Су спорты	Су спорт төрләре белән шөгыйльләнү өчен спорт корылмаларын урнаштыру (су спорт төрләрен оештыру һәм тиешле инвентарьны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корылмалар)
5.1.6	Авиация спорты	Спорт корылмаларын спортның авиация төрләре белән шөгыйльләнү өчен урнаштыру (ангарлар, очып китү-утырту майданчыклары һәм тиешле инвентарьны саклау өчен кирәкле башка корылмалар)
5.1.7	Спорт базалары	Аларда озак яшәүче затларның спорт эзерлеге гамәлгә ашырыла торган спорт базаларын һәм лагерьларын урнаштыру
5.2	Табигий-танып белү туризмы	Табигатьбелән танышу буенча походлар һәм экскурсияләр үткөрү, жәяүле һәм атта йөрү өчен базалар һәм палаткалы лагерьлар урнаштыру, сукмак һәм юллар кору, әйләнә-тирә табигать мохите турында танып белү белешмәләре булган щитлар урнаштыру; табигатьне саклау һәм табигатьне торгызу буенча кирәкле чараларны гамәлгә ашыру
5.2.1	Туристлык хезмәте	Дәвалау буенча хезмәтләр күрсәтми торган пансионатларны, туристлык кунакханәләрен, кемпингларын, ял йортларын, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру; балалар лагерьларын урнаштыру



5.3	Аучылык һәм балык тоту	Аучылык һәм балык тоту урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучы яисә балыкчы йорты, жәнлекләренң һәм балык баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корылмалар урнаштыру
5.4	Аз үлчәмле суднолар өчен причаллар	Яхталар, катерлар, көймәләр һәм башка кече судноларга причалга тору, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру
5.5	Гольф яки атта йөрүләр өчен кырлар	Гольф уены өчен урыннар урнаштыру яки атлы сәфәрләр башкару, шул исәптән кирәкле жир эшләрен башкару һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган атлы спорт манежлары урнаштыру
6.0	Житештерү эшчәнлегә	Файдалы казылмаларны чыгару, аларны эшкәртү, сәнәгать ысулы белән әйберләр эзерләү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен күрсәтелгән территориаль зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территориаль зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Жир асты байлыкларыннан файдалану	Геологик эзләнүләрне гамәлгә ашыру; файдалы казылмаларны ачык (карьералар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән чыгару; капитал төзелеш объектларын, шул исәптән жир асты объектларын, файдалы казылмалар чыгару максатларында урнаштыру; чимал транспортлауга һәм (яисә) сәнәгать эшкәртүенә эзерләү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; файдалы казылмалар чыгару авылар территориядә башкарылса, жир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле биналарга һәм корылмаларга хезмәт күрсәтүче хезмәткәрләргә яшәү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен эзерләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төренә кертелгән очрактар керми
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеplar, ярымприцеplar һәм бер яисә берничә төр транспорт белән йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика житештерүе өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән аларга карата сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру
6.4	Азык-төлек сәнәгате	Авыл хужалыгы продукциясен аларны башка продукциягә китерә торган ысул белән эшкәртүгә (консервлау, ыслау, икмәк пешерү),

		шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре житештерү өчен дә азык-төлек сәнәгате объектларын урнаштыру
6.5	Нефтехимия сәнәгате	Углерод чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм мондый продукция житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру
6.6	Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре (золоотваллар, гидротехник корымалар) өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корымалар урнаштыру; урнаштыруы 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төре белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-төш жайланмаларын (фәнни максатларда булдырылганнардан тыш), атом-төш материалларын һәм радиоактив матдәләргә саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корымаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмәт күрсәтүче электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиореле, жир өсте һәм жир асты элемтә кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элемтә кабельле линияләрендә көчәйтү пунктларын, спутник элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын кертәп, урнаштырылуы рөхсәт ителгән куллану төрләрен 3.1.1, 3.2.3 кодлары белән үз эченә алган эчтәлегендә каралган элемтә объектларыннан тыш
6.9	Складлар	Сәнәгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм доклары, нефть саклагычлар һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлар һәм аларга хезмәт күрсәтүче газ конденсатлы һәм газ кудыру станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары, тимер юл күчерү складларыннан тыш, йөк булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корымаларын урнаштыру
6.9.1	Склад майданчыклары	Ачык һавада йөкләргә вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш)
6.10	Космик эшчәнлекне тәэмин итү	Космодромнарны, старт комплексларын һәм жибәрү жайланмаларын, команда-үлчәү комплексларын, космик объектлар очышлары белән идарә итү үзәкләрен, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкәртү пунктларын, космик техниканы саклау базаларын, космик объектларны жиргә утырту полигоннарын, космик техниканы эшкәртү өчен эксперименталь база объектларын, космонавтлар әзерләү үзәкләрен һәм жиһазларын, космик эшчәнлекне башкарган кулланыла торган башка корымаларны урнаштыру

6.11	Целлюлоза-кәгазь сәнәгате	Целлюлоза-кәгазь житештерү, целлюлоза, агач массасы, кәгазь, картон һәм алардан ясалган әйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеге, язылган мәгълүмат чыганаclarын тиражлау өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	Технологик, сәнәгать, агросәнәгать паркларын, бизнес-инкубаторларны урнаштыру
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки матдәләр тапшыру өчен кулланыла торган төрле юллар һәм корымаларның урнашуы. Әлеге төр куллануның эчтәлеге үз эченә 7.1 - 7.5 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген ала
7.1	Тимер транспорты юл	Тимер юл транспортында капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге үз эченә 7.1.1 - 7.1.2 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген ала
7.1.1	Тимер юллар	Тимер юлларны урнаштыру
7.1.2	Тимер юл ташуларына хезмәт күрсәтү	Биналар һәм корымаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрен, шулай ук жир өсте һәм жир асты биналарын, корымаларны, тимер юл транспортының башка объектларын эксплуатацияләү, карап тоту, төзү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле җайланмалар һәм объектлар урнаштыру; төяү-бушату майданчыкларын, рельс яны складларын (ягулык-майлау материаллары складларынан һәм теләсә нинди типтагы автозаправка станцияләреннән, шулай ук тимер юл ташуларын турыдан-туры тәмин итүгә билгеләнмәгән куркыныч матдәләргә һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) федераль законнарда билгеләнгән хәрәкәт иминлеге таләпләре үтәлгән очракта, башка объектларны урнаштыру
7.2	Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корымаларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге үз эченә 7.2.1 - 7.2.3 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген ала
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	Торак пунктлардан читтәге автомобиль юлларын һәм аларга бәйле техник корымаларны, юл бие стоянкаларын (парковкаларны) транспорт чараларын шәһәр урамнары һәм юллар чикләрендә урнаштыру, 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары белән рәхсәт ителгән файдалану төрләре белән, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән капитал булмаган корымалардан тыш; юл хәрәкәте иминлеге өчен җаваплы эчке эшләр органнары постларын урнаштыру өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.2.2	Пассажирлар ташуға хезмәт күрсәтү	7.6 коды белән рәхсәт ителгән файдалану төренең эчтәлеге белән каралган урнашуы капитал төзелеш объектларынан тыш, пассажирларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны һәм корымаларны урнаштыру
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт стоянкалары	Кешеләргә билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру
7.3	Су транспорты	Су юлларында суднолар йөреше өчен ясалма төзелгән эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юллары капитал төзү объектларын урнаштыру, дингез портлары капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән дингез

		һәм елга портларын, причалларны, пристаньнарны, гидротехник корылмаларны, навигация жиһазларын һәм суднолар йөрешен һәм су юлы ташуларны тээмин итү, су транспортына ягулык салу урыннары урнаштыру
7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет майданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетларны суга төшерү һәм причал ясау өчен урыннар булдыру, һава судноларын очып китү һәм жиргә төшерү (суга төшерү) өчен кирәкле, очышларны һәм башка объектларны радиотехник тээмин итүне урнаштыру, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм төшерү, аларга юлдаш хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тээмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән йөри торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектлар урнаштыру
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрне, суүткәргечләрне, газүткәргечләрне һәм башка торба үткәргечләрне, шулай ук аталган торба үткәргечләрне эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
7.6	Урамнан тыш транспорт	Метрополитенны, шул исәптән метрополитенның жир өсте юлларын, утырту станцияләрен, пассажирлар өчен станцияара күчешләрне, электродепоны, вентиляция шахталарын эксплуатацияләү өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру; урамнан тыш транспортның бүтән төр жир өсте корылмаларын (монорельс транспортын, канат юллары асылмаларын, фуникулерларны) урнаштыру
8.0	Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тээмин итү	Россия Федерациясе Кораллы Көчләренен, башка гаскәрләренен, хәрби формироваииеләрнен һәм алар белән идарә итү органнарын сугышчан эзерлеген кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру (хәрби оешмалар, эчке гаскәрләр, учреждениеләр һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләрне һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби частьларның сугышка эзерлекне тээмин итүгә юнәлдерелгән хәрби өйрәнүләр һәм башка чаралар уздыру; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тээмин итүче объектларны урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданныр оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр бүлекчәләрен урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту
8.1	Кораллы көчләрне тээмин итү	Коралларны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм сугыш кирәк-яракларын эшләү, сынау, ремонт житештерү яки юк итү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; жир кишәрлекләрен сынау полигоннары, кораллар юк итү һәм, кораллану яки сугыш кирәк-яракларын куллану, житештерү, ремонтлау яки юкка чыгару сәбәпле барлыкка килә торган калдыклар күмү урыннары сыйфатында жиһазлау; дүләт һәм мобилизация резервларында матди кыйммәтләр запасларын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын (саклагычлар, складлар һәм башка объектлар)

		урнаштыру; иминлеген тээмин итү өчен ябык административ-территориаль берэмлекләр төзелгән объектларны урнаштыру
8.2	Россия Федерациясе Дәүләт саклау чиген	Россия Федерациясе дәүләт чиген яклауны һәм саклауны тээмин итү өчен кирәкле инженерлык корылмаларын һәм киртәләрен, чик буе билгеләрен, коммуникацияләрне һәм башка объектларны урнаштыру, чик буе ерымнарын һәм контроль полосаларны урнаштыру, чик буе хәрби частьләрен һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру өчен, шулай ук Россия Федерациясе дәүләт чиге аша уздыру пунктларын урнаштыру өчен биналар урнаштыру
8.3	Эчке тәртибен итү хокук тээмин	Хәрбиләштерелгән хезмәте булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре эзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру
8.4	Жәзалар эшчәнлеген тээмин итү үтәтү	Капиталь төзелеш объектларын иректән мәхрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, жирлекләр)
9.0	Табиғатне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлеге	Чикләрендә, табиғатне саклау һәм өйрәнү белән бәйлә эшчәнлектән тыш, хужалык эшчәнлеге рөхсәт ителмәгән, махсус сакланучы табиғат территорияләрен булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау һәм өйрәнү (дәүләт табиғат тыюлыклары, милли һәм табиғый парклар, табиғат һәйкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары, оранжереяләр)
9.1	Табиғат территорияләрен саклау	Өйләнә-тирә табиғат мохитенең аерым табиғый сыйфатларын әлеге зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шөһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табиғат ресурсларыннан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган жирләрнең үзлекләрен саклау. <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләрне оештырудан тыш, табиғый территорияләрне бозуга китерә торган хужалык эшчәнлеге махсус каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.
9.2	Курорт эшчәнлеге	Табиғый дөвалау ресурсларын (минераль су ятмалары, дөвалау пычраклары, лиманнар һәм күлләр рапасы, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен кулланыла торган яки файдаланырга мөмкин булган башка табиғат факторлары һәм шартлары) кешене дөвалау һәм савыктыру өчен, шул исәптән чыгару юлы белән файдалану, шулай ук дөвалау ресурсларын тау-санитария округының яки дөвалау-савыктыру жирлегенең һәм курортының санитар сагы беренче зонасы чикләрендә ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау
9.2.1	Санаторий эшчәнлеге	Халыкны дөвалау һәм савыктыру хезмәтләрен күрсәтүне тээмин итүче шифаханәләр, профилакторийлар, бальнеологик дөвалаулар, пычрак белән дөвалауны урнаштыру; дөвалау-савыктыру урыннарын (пляжлар, бюветлар, шифалы пычрак чыгару урыннары) төзекләндерү; дөвалау-савыктыру лагерьларын урнаштыру



9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклап калу һәм өйрәнү, шул исәптән: археологик мирас объектлары, истәлекле урыннар, тарихи кәсепләр, житештерү һәм һөнәрләр, тарихи жирлекләр, гамәлдә булмаган хәрби һәм гражданлык күмелгән урыннар, мәдәни мирас объектларын, тарихи промысел яки һөнәр булган хужалык эшчәнлеген, шулай ук танып белү туризмын тәмин итүче хужалык эшчәнлеген
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалын һәм агач булмаган урман ресурсларын эзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару, урманнарны саклау һәм торгызу эшчәнлеге һәм башка максатлар. Өлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның этәлегә 10.1 - 10.4 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең этәлеген үз эченә ала
10.1	Агач эзерләү	Табигать шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман кискечләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корымаларны урнаштыру, урманнарны саклау һәм торгызу
10.2	Урман плантацияләре	Табигать шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман кискечләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корымаларны урнаштыру, урманнарны саклау һәм торгызу
10.3	Урман ресурсларын эзерләү	Сагыз эзерләү, агач булмаган урман ресурсларын жыю, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен, урман азык ресурсларын һәм кыргый үсемлекләр эзерләү, табылган урман ресурсларын саклау, тирән булмаган эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм тирән булмаган эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корымалар урнаштыру (киптергечләр, гөмбә пешергеч, складлар), урманнарны саклау
10.4	Резерв урманнар	Урманнарны саклау белән бәйлә эшчәнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыктар, карлыктар, инешләр, елгалар, күлләр, сазлыктар, территорияль диңгезләр һәм башка өске су объектлары
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Су объектларына тоташа торган гомуми судан файдалануны гамәлгә ашыру өчен кирәкле ысуллар белән жир кишәрлекләреннән файдалану (гражданнар шәхси ихтыяжлары өчен судан файдалану, шулай ук эчәргә һәм хужалык-көнкүреш су белән тәмин итү максатларында су ресурсларын жыю (алу), су коену, кече үлчәмле судноларны, су мотоциклларын һәм су объектларында ял итү өчен билгеләнгән башка техник чараларны куллану, эгәр тиешле тыюлар законнарда билгеләнмәгән булса, су объектларында, су объектларында ял итү өчен билгеләнгән башка техник чараларны куллану)
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен судан махсус файдалану өчен кирәкле ысуллар (өске су объектларыннан су ресурсларын алу, агып төшүче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптән тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм башка су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бәйлә эшләр) куллану



11.3	Гидротехник корылмалар	Сусаклагычларны эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корылмаларны (плотиналар, су ташлау, су жыю, су чыгару һәм башка гидротехник корылмаларны, суднолар үткөрү корылмаларын, балык саклау һәм балык үткөрү корылмаларын, яр буен саклау корылмаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 12.0.1 - 12.0.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала <u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрөн кызыл сызыклар билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк.
12.0.1	Урам-юл челтәре	Урам-юл челтәре объектларын: торақ пунктлар чикләрендә автомобиль юллары, трамвай юллары һәм жәяүлеләр тротуарлары, жәяүлеләр өчен чыгу урыннары, бульварлар, майданнар, машина юллары, велоюллар һәм велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектларын урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юллар чикләрендә юл бие тукталышларын (парковкаларын) урнаштыру, 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләре каралганнан тыш, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән капитал булмаган корылмаларны урнаштыру
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	Территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементларын, жиһазларның һәм бизәүнең төрле төрләрен, кече архитектура формаларын, капитал булмаган стационар булмаган төзелмә һәм корылмаларны, мәгълүмати щитларны һәм күрсәткечләрен, жәмәгать туалетларын урнаштыру
12.1	Ритуаль эшчәнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корылмаларын урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру
12.2	Махсус эшчәнлек	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив калдыкларны, озон катламын жимерүче матдәләрен урнаштыру, саклау, күмү, утильләү, туплау, эшкәртү, зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру объектларын урнаштыру, мондый калдыкларны күмү, саклау, зарарсызландыру (үлөт базларын, чүп яндыру һәм чүп эшкәртү заводларын, көнкүреш чүп-чарын һәм калдыкларны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкәртү өчен әйберләр жыю урыннарын)
12.3	Запас	Хужалык эшчәнлегенә булмавы
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишәрлекләре	Гражданнар тарафыннан шәхси ихтыяжлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территориясе чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә гомуми файдаланудагы мөлкәт булган һәм хокукый ияләре тарафыннан гомуми файдалану мөлкәтенә каралган һәм капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен гомуми кулланыштагы мөлкәткә караган жир кишәрлекләре
13.1	Яшелчәчелек алып бару	Гражданнар тарафыннан авыл хужалыгы культураларын үз ихтыяжлары өчен үстерүне һәм (яисә ял итүне) гамәлгә ашыру;

		<p>авыл хужалыгы культураларының уңышын һәм инвентарьлар саклау өчен билгеләнгән күчәмсез милек объектлары булмаган хужалык корылмаларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u>          Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бернинди капитал төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый.          «Кыр участкаларында шәхси ярдәмче хужалык алып бару» рөхсәт ителгән куллану төрөнән аермалы буларак (код 1.16), әлеге төр рөхсәт ителгән файдалану хокук ияләре физик затлар булган жир кишәрлекләре өчен кулланыла.</p>
13.2	Бакчачылык алып бару	<p>Гражданнар тарафыннан авыл хужалыгы культураларын үз ихтыяжлары өчен үстерүне һәм (яисә) ял итүне гамәлгә ашыру; үз ихтыяжлары өчен 2.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауда күрсәтелгән бакча йортын, торак йорт, хужалык корылмаларын һәм гаражларны урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u>          Бакча йорты - ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итү күздә тотылмаган йорт.          Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бакча яки торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>

\* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә





